

מסורת הש"ס

(א) ע"י פשוט לקמן ד' ד"ה
שבת, (ב) וכלה פירש
לקמן ה' (ג) ובי הענין
בערך שלח ה' דכתיב והוא
ע"י (הכא שם) ה' ה' ה' ה'
והוא משה, (ד) לקמן
(ה) וחספיה פ"ה, (ו)
(ז) ע"י, (ח) ד"ה, (ט) וכל
משה, (י) והוספה היתה
ונפש עיפה למי לא תאלץ
במדין ע"י מו"ק, (יא)

תורה אור השלם

1. איש קרן בדרך ויוב
כל קרן בהשלים אחריו
ואתה עוף ויגע ולא ירא
אלהים: דברים כ"ה ה'
2. כי יבעל בחור בתולה
יבעול קרן וימשה קרן
על בלה ויש עוף
אלהים: ישעיהו ס"ב ה'

הנהגות הב"ח

(א) סת"י ומתקנין את
לקולו המס. ר"ב ע"י
(ב) ע"י ד"ה ה' ע"י:
(ג) שם ואת מקראות
המש' וע"י: (ד) ג' ה'
דמק"ל לה ואמר א"י
שכרתי כ"ל חרב משינה
ממעיין שלח משה:
(ה) ש"י ד"ה ש"י ח'
שיקה: (ו) ד"ה ש"י ח'
דקדק"י לא יפנה אדם
אמת המים ד"ל אלמ"ו
ל"ש חרב משינה ולי"ש
לא חרב תריונה אחר
מתעין שלח לה בחילה
ל"ל הב"ח:

גליון הש"ס

ס"ג"י ובשביעית כ"ז
פ"ה"י ע"י לקמן ד' ד'
ע"י ח"י ד"ה מרביעין:

מוקף רש"י

עובדה. עול פניו כמו
(תנ"ך) ע"י עינה ועמד
בחו"ש יקחו ד' ה': מות
(והיו ח"י) לאסוף שם מים
להשקות הפסן וברכות ו'
ומציינין את הקברות.
שע"ש סת"ס על הקברות
כפי דלמחר מרובה (כ"י)
ט"ו. על קברות כפי
דמור טעמות. כ"י שלח
לכו חילי מרובה לשם
(קט"ו ה' ה' מושבין את
המים מאילין לאילין.
ד"ה כשה' בית השלמן.
דפסדה יתירא חילי יקחו
(י')

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן ב.

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ו מהלכות
י"ש הלכה ב' ופ"ה
מהלכות שמיטה הלכה ה'
סמך לק"י ע"י וע"י דרשן
ב ט"ש"ע ח"י מ"י קת"ל
ס"ף א'
ב ב מ"י פ"ו מהלכות י"ש
שם ט"ש"ע שם ס"ף ב'
ג ג מ"י פ"ה מהלכות י"ש
הלכה ג ט"ש"ע שם ס"ף
ה'
ד ד מ"י פ"ה מהלכות
שמיטה הלכה ט'
ה ה מ"י פ"ה מהלכות
י"ש הלכה ג ט"ש"ע
שם ס"ף א'
ו ו מ"י שם פ"ו הלכה י'
ט"ש"ע שם מ"י תקמד
ס"ף ב'
ז ז מ"י שם ט"ש"ע שם
ס"ף א'
ח ח מ"י פ"ו מהלכות י"ש
הלכה ז'
ט ט מ"י שם הלכה ג
ט"ש"ע שם מ"י קת"ל
ס"ף ב'
י י מ"י שם ט"ש"ע שם
ס"ף א'

משקין בית השלחין. שדה שאינה מתפקדת נמי גשמים ולרין
להשקותה ממדיר ואם אין משקין אותה מדיר נפסדת
והלך משקין אותה בכו"מ ומשום פסידה שרו ליה רבנן כדלמרינן
בפ' אין דורשין (תנינא דף ת"ו) וס"ט) תירא ארדך ששם ימים תאלץ
מאות וציוס השביעי עזרת לה' אלהיך
מה שביעי עזר חף ששה עזורים אי
מה שביעי עזר מכל מלאכה חף כל
ששה עזורים מכל מלאכה תלמוד
לומר השביעי ה"א יתירא השביעי
עזר מכל מלאכה ואין הששה עזורים
מכל מלאכה ה"א לא מסקן הכחוש אלא
לחכמים ללמדך איזה יום אסור ואיזה
יום מותר ארז מלאכה אסורה וארז
מלאכה מותרת:

והו"ט"ן אותה. ש"ס נתמלא
הצור מותר לתטות
להעמיקו שהעפר מיהות אכל לחסודה
בתחילה שהקרה קשה לא משום
דאיכא טירחא יתירא:
ומציינין. דליכא טירחא:
ויוצאין ע"י הבא"ם. מזהו הוא
ללמא כדלמרינן בגמ'
ולא דמי לה"ו חריצי דקמי ומתקנין
דהאי חונה הוא כדמוכח בגמרא:
ע"ף ויגע. למא למיט כדכתיב
ע"הרומי נפש עיפה (ירמיה ל'):
מאן תנא פסידא אין. משום
דלשפתן לקמן דרבי מאיר
פליגי עלה דמתני' והאי סתם ממעיין
לא אחיה אלנייה כשאר סתמי משום
הכי קציה הש"ס מאן תנא:
מושבין אמת המים ב'. ש"ס
זה יכול למוכס במועד תחת אילין
אחר משום דאילין כבית השלמן דמי
וצריכי למיט טפי וה"ל דתנא מושבין
ולא תנא משקין אורחא דמילתא
קמי דנענין זה רגילין להשקות
אילנות: יתר ע"י בן אפר רבי
יהודה. עוד היה מחמיר יותר אפילו
כבית השלמן ק"ל אסר להפנות משום
דהו טירחא יתירא:
לגינתו ולחורבתו. של בית
השלמן גינה מקום זעום
חורבה מקום שמרבו אילנותיו ומרשו
זרעו ועטו ושמה הוא לרין למיט
יומר ולא זו חף זו קמי אי נמי
חרב ביתו ועשאו גינה וזריכה מים
מדיר יותר משאר בית השלמן
ומשום דאיכא טירחא יתירא לא:
אם

בית השלחין במועד ובשביעית בין ממעיין
שיצא בתחילה בין ממעיין שלא יצא בתחילה
אבל אין משקין לא ממי הגשמים ולא ממי
הקילון ואין עושין ע"הרומי לגפנים ר' אלעזר
בן עזריה אומר אין עושין את האמה בתחילה
במועד ובשביעית וחכמים אומרים יעושין
את האמה בתחילה בשביעית וימתקנין את
המוקלקלות במועד (א) וימתקנין את קלקול'
המים שברשות הרבים והו"ט"ן אותן וימתקנין
את הררכים ואת הרחובות ואת (ב) מקוות
המים ועושין כל צרכי הרבים (ג) ומציינין את
הקברות ויוצאין אף על הכלאים: גמ' השתא
יש לומר ממעיין שיצא בתחילה דאתי
לאינפולו משקין ממעיין שלא יצא בתחילה
דלא אתי לאינפולו מיבעיא אמרי אצטריך אי
תנא מעיין שיצא בתחילה הוה אמינא הכא
הוא דבית השלחין אין בית הבעל לא משום
דאתי לאינפולו אבל מעיין שלא יצא
בתחילה דלא אתי לאינפולו אימא אפילו
בית הבעל נמי קא משמע לן לא שנא מעיין
שיצא בתחילה ולא שנא מעיין שלא יצא
בתחילה בית השלחין אין בית הבעל לא
ומאי משמע דהאי בית השלחין לישנא
דצחותא היא דכתיב ואתה ע"ף ויגע
ומתרגמינן ואת משלדו ולא ומאי משמע
דהאי בית הבעל לישנא דמייבתותא היא
דכתיב כי יבעל בחור בתולה ומתרגמינן
ארי כמה דמיתוחב עולם עם בתולתא
יתייבתון בגיך בניך מאן תנא דפסידא אין
הרווחה לא ואפילו במקום פסידא מיטרח
נמי לא מרחינן אמר רב הונא ר' אליעזר בן
יעקב היא דתנן ירבי אליעזר בן יעקב אומר
מושבין את המים מאילין לאילין ובלבד שלא
ישקה את השדה כולה אימור דשמעת ליה

לרבי אליעזר הרווחה דלא טירחא במקום פסידא מי שמעת ליה אלא אמר
רב פפא הא מני רבי יהודה היא דתניא (א) מעיין היוצא בתחילה משקין
ממנו אפילו שדה בית הבעל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר (ב) אין
משקין אלא שדה בית השלחין שחרבה רבי אלעזר בן עזריה אומר לא
כך ולא כך יתר על כן אמר רבי יהודה לא יפנה אדם אמת המים וישקה
לגינתו ולחורבתו בחולו של מועד מאי חרבה אילימא חרבה ממש למה
לי דמשקי לה (א) אמר אב"י שחרבה ממעיין זה ויצא לה מעיין אחר רבי
אלעזר בן עזריה אומר לא כך ולא כך לא שנא אחר מעינה ולא שנא
לא חרב מעינה מעיין שיצא בתחילה לא וממאי דלמא עד כאן לא קאמר
רבי יהודה בית השלחין אין בית הבעל לא אלא מעיין שיצא בתחילה
דלמא

ש"י ר' יהודה טירחא יתירא אלמא מתני' ר' יהודה היא דהא רב"ע ל"ש חרב מעינה ממעיין ש"ל לה בתחילה ול"ש לא חרב מריוויה אסר:
דלמא

רבינו הגאון

משקין בית השלחין
במועד ובשביעית בין
ממעין שיצא בתחילה
ובין ממעיין לא יצא
השתא יש לומר ממעיין
שיצא בתחילה, דהיישין
דלמא אתי לאינפולו
ובני ליה אמת משקין,
ממעין שכבר יצא ויתקן
ועמד מוכיבא, ומקנין
איצטריך לאשמועינן
דא"י ממעיין יסר דליכא
חששא דלמא נפיל ימיני
ליה, [אין משקין אלא
בית השלחין, שתן נעשין
צא"ק למיט, וישקין
שלהם, כדמתרגמינן והוא
ע"ף, משלהו, אלא בית
הבעל, שכבר דלד אבש בית
שרישי בקרקע, כמו
בעל באשתו, כדכתיב
והולידה והצמיחה, בין
המשקין שיצא בתחילה ובין
ממעין שלא יצא בתחילה
אין משקין שדה הבעל,
ואמרינן, מאן תנא ויהישי
לפסידא דבית השלחין ב"י
שלא יפסידו ויהישי והתיר
להשקותם, ואפי' הכי לא
התיר אלא דבר שאין בו
אבל להשקות ממי
גשמים ויוצא בתן שיש
טורח בתן לא התיר, אמר
רב הונא ר' אליעזר בן
יעקב היא, דתנן ר' אליעזר
בן יעקב אומר מושבין
מים מאילין לאילין אבל
לא ישקה את כל השדה,
ודתנין, אימור דשמעת לר'
אליעזר דלא שרי, הרווחה,
מרחמי לא ישקה את כל
השדה, אבל שלא להטריח
במקום שיש פסידא מי
שמעת ליה, ובא רב פפא
ואוקמה לר' יהודה, דתני
אין משקין ממעיין היוצא
בתחילה אלא שדה בית
השלחין שחרבה, ומקנין
אי חרבה למי לי השקה,
איכא כתיב חרבי רקמני,
חרב מעינה יוצא לה מעיין
אחר כהלה.